

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 20 април 2016 година

относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 806/2014 с цел създаване на Европейска схема за застраховане на депозитите

(CON/2016/26)

(2016/C 252/01)

Въведение и правно основание

На 20 януари 2016 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от Съвета на Европейския съюз за становище относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 806/2014 с цел създаване на Европейска схема за застраховане на депозитите ⁽¹⁾ (наричан по-долу „предложеният регламент“). На 1 февруари 2016 г. ЕЦБ получи искане от Европейския парламент за становище относно предложения регламент.

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), тъй като предложеният регламент съдържа разпоредби, засягащи приноса на Европейската система на централните банки за гладкото провеждане на политики, свързани със стабилността на финансовата система, както е посочено в член 127, параграф 5 от ДФЕС, и със задачите на ЕЦБ по политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции, както е посочено в член 127, параграф 6 от ДФЕС. В съответствие с член 17.5, първо изречение от Процедурния правилник на Европейската централна банка Управителният съвет прие настоящото становище.

1. Общи забележки

- 1.1. Европейската схема за застраховане на депозитите (ЕСЗД) е необходимият за завършването на банковия съюз трети стълб след създаването на единния надзорен механизъм (ЕНМ) и на единния механизъм за реструктуриране (ЕМП). Тъй като е необходимо отговорността и контролът да бъдат съгласувани, създаването на обща защитна мрежа за вложителите на европейско равнище е логичното допълнение към пренасянето на отговорността за банковия надзор и реструктуриране до европейско равнище. Откакто ЕНМ и ЕМП функционират напълно, националните органи до голяма степен вече нямат контрол над основните елементи, определящи дали една национална схема за гарантиране на депозити (СГД) трябва да прави изплащания на гарантираните вложители или да допринесе за финансирането на реструктурирането. Така отговорността да се гарантира, че са налице достатъчно финансови средства, така че да се засили доверието на всички вложители и по този начин да се осигури финансовата стабилност, следва да бъде поета на същото равнище и да бъде пренесена до ЕСЗД. Предложеният регламент следва препоръките в Доклада на петимата председатели ⁽²⁾, в който беше отправен призив да бъде стартирана ЕСЗД. Както беше посочено в доклада, банковата система може да бъде истински еднообразна само ако нивото на доверие в безопасността на банковите депозити е еднакво високо във всички държави членки. ЕСЗД също би донесла ползи, произтичащи от диверсификацията на риска, и е по-вероятно да може да издържи на сътресения, тъй като рисковете ще бъдат разпределени по-широко върху по-голяма група от финансови институции и следователно е по-малко вероятно индивидуални събития, водещи до изплащане, да натоварят капацитета на системата.
- 1.2. ЕЦБ напълно споделя становището на Комисията, че единната система за защита на депозитите е необходимият трети стълб на банковия съюз и че тя е нужна за допълнителното засилване на защитата на вложителите и на финансовата стабилност, като допринесе по този начин за задълбочаването на Икономическия и паричен съюз (ИПС) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2015) 586 final.

⁽²⁾ Доклад на петимата председатели от 22 юни 2015 г. „Завършване на европейския икономически и паричен съюз“, достъпен на уебсайта на Комисията: www.ec.europa.eu

⁽³⁾ Вж. доклада на ЕЦБ за финансовата интеграция в Европа за 2016 г.; Доклада на петимата председатели от 22 юни 2015 г. „Завършване на европейския икономически и паричен съюз“, достъпен на уебсайта на Комисията: www.ec.europa.eu; лекцията „Маржолен“, изнесена от Марио Драги, председател на ЕЦБ, на конференцията на Европейския паричен и финансов форум (ЕПФФ), организирана от Deutsche Bundesbank, Франкфурт, 4 февруари 2016 г., и речта на Марио Драги, председател на ЕЦБ, на Форума на ЕЦБ за банков надзор, 4 ноември 2015 г., Франкфурт, и двете достъпни на уебсайта на ЕЦБ: www.ecb.europa.eu

- 1.3. ЕЦБ приветства и факта, че с предложениния регламент се поставя началото на постепенен процес по засилване на взаимното доверие на участващите СГД, за да бъде окончателно постигната еднообразна система за застраховане на депозитите, чрез която се ограничава връзката между банката и държавата, в която е установена.
- 1.4. Като цяло ЕЦБ приветства факта, че в предложениния регламент се излага ясна пътна карта и срокове с ясно определени и ограничени преходни стъпки към същинска ЕСЗД. Поради това етапите на презастраховане и съзастраховане следва да бъдат разглеждани като преходи към пълното застраховане, което е предвидено да започне през 2024 г. С този поетапен подход се взема предвид необходимостта от по-нататъшен прогрес в други области на банковия съюз и ИПС като цяло. Нещо повече, с този подход се цели да се гарантира, че е налице достатъчно време да се натрупат предварителни вноски в банковия съюз преди началото на етапа на пълно застраховане. И накрая, равното третиране на кредитни институции, свързани с участващите СГД, ще бъде гарантирано, като се вземат предвид специфичните за институцията рискове в сравнение с всички други кредитни институции в банковия съюз при определяне на съответните им вноски. С цел да се засили допълнително доверието в ЕСЗД и на национално равнище да се разкъса ефективно връзката банка/държава на установяване, следва да бъде създаден фискално неутрален общ публичен предпазен механизъм за ЕСЗД не по-късно от началото на етапа на пълно застраховане.
- 1.5. За добре функциониращ банков съюз обаче се изискват допълнителни стъпки отвъд създаването на ЕСЗД. За тази цел в съобщението на Комисията „Към завършването на банковия съюз“⁽¹⁾ се излагат многобройни мерки за допълнителното намаляване на рисковете в банковия сектор и за изравняването на условията за бизнес. В този контекст ЕЦБ подчертава важността на пълното и навременно изпълнение на Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ като необходима предпоставка за ЕСЗД и поради това призовава съответните държави членки да се съобразят с това задължение възможно най-скоро⁽³⁾. ЕЦБ приветства и напълно подкрепя всички други мерки по намаляване на риска, изложени в съобщението на Комисията. По тези други мерки трябва да бъде постигнат прогрес успоредно със създаването на ЕСЗД не само за да се осигури равнопоставеност, но и за да се насърчи финансовата интеграция. Разрешение, което прави прехода от една фаза на ЕСЗД към следващата зависим от прогреса по отношение на намаляването на риска, може обаче да причини закъснения. Ако такава условно поетапно въвеждане на ЕСЗД бъде подкрепено, всички основни етапи по отношение на намаляването на риска ще трябва да бъдат предварително прецизно определени, обективно удостоверими, реалистично достижими и юридически свързани с преходите между фазите в предложението за ЕСЗД. С цел да се гарантира, че ЕСЗД няма да се отложи за неопределено време, списъкът с основни етапи следва да включва най-важните елементи, които са необходими за допълнителното засилване на банковия съюз. Този списък следва да бъде ограничен главно до въпроси с ясна съществена връзка с ЕСЗД и не следва да препраща към текущи дискусии, срокът за които е неясен.
- 1.6. И накрая, ЕЦБ смята, че може да се наложи да се направи оценка на въздействието на най-важните елементи на предложението с оглед на предложениния регламент и неговото взаимодействие със законодателството на Съюза, по-специално с Директива 2014/49/ЕС и Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, и с ролята на Единния съвет по реструктуриране (по-нататък „Съветът за реструктуриране“) в сравнение с настоящата роля на органите за вземане на решения, отговорни за националните СГД.

2. Специфични забележки

2.1. Цел на предложениния регламент

ЕЦБ приветства факта, че се цели предложеният регламент да бъде съгласуван с Директива 2014/49/ЕС, като допълва нейните принципи и правила⁽⁵⁾. Основната задача на СГД съгласно Директива 2014/49/ЕС е „да защити вложителите от последиците при неплатежоспособност на кредитна институция“⁽⁶⁾. Предложеният регламент урежда отношенията между ЕСЗД, Фонда за застраховане на депозитите (ФЗД) и СГД, като националните схеми остават напълно отговорни за обезщетяването на вложителите. В този контекст ЕЦБ смята за необходимо изрично да се поясни в текста на предложениния регламент, че с ЕСЗД също така се цели да се осигури най-високото възможно равнище на защита на вложителите в държавите членки от банковия съюз.

⁽¹⁾ COM(2015) 587 final.

⁽²⁾ Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 149).

⁽³⁾ От държавите членки от еврозоната, където транспонирането все още не беше завършило, се очакваше да приключат тази задача до края на първото тримесечие на 2016 г.

⁽⁴⁾ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

⁽⁵⁾ Вж. съображение 15 от предложениния регламент.

⁽⁶⁾ Вж. съображение 14 от Директива 2014/49/ЕС.

2.2. Приложно поле на ЕСЗД

ЕЦБ приветства още и факта, че предложеният регламент следва да се прилага спрямо всички СГД, които са официално признати в държавите членки, участващи в банковия съюз съгласно Директива 2014/49/ЕС⁽¹⁾, т.е. законоустановени СГД, договорни СГД и институционални защитни схеми, както и спрямо всички кредитни институции, свързани с такива схеми. Всички кредитни институции с достъп до ЕСЗД обаче трябва да бъдат регулирани и спрямо тях да се упражнява надзор на основание на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ и на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾. Това е в пълно съответствие с препоръката в Доклада на петимата председатели, че приложното поле на ЕСЗД следва да съвпада с това на ЕНМ и че рисковото базираните такси следва да бъдат плащани от всички участващи банки в държавите членки. В действителност само с един всеобхватен еднообразен режим на защита на депозитите ще се постигне еднакво ниво на доверие у вложителите в банковия съюз, като по този начин се предотвратява фрагментирането на пазара и нарушаването на конкуренцията.

2.3. Управление на ЕСЗД

ЕЦБ приветства факта, че ЕСЗД ще бъде управлявана от Съвета за реструктуриране. Важно е ЕСЗД да бъде управлявана от независим орган на Съюза, който е предпазен от политическо влияние и ще гарантира достъпа до ФЗД на равни начала за всички СГД. Очаква се Съветът за реструктуриране да се ползва от синергичните ефекти, като едновременно управлява фондовете за реструктуриране и за застраховане на депозитите, по-специално като има възможност да черпи от експертния опит, натрупан при упражняването на неговите задачи по реструктуриране при управлението на Единния фонд за реструктуриране (ЕФП). Ефективност може да бъде постигната, тъй като управлението и инвестирането и в двата фонда изискват сходни ноу-хау и експертен опит. За изпълнението на тези две задачи по ефективен начин обаче може да се изиска разпределянето на допълнителни ресурси към Съвета за реструктуриране (вж. параграф 2.9). Ресурсите както за ЕФП, така и за ФЗД следва да бъдат ясно обособени за съответните им предназначения, по-специално за избягване на опасността ресурсите за защита на депозитите да бъдат смесени и евентуално „консумирани“ за реструктуриране.

ЕЦБ приветства предложени правен режим, при който ЕЦБ има право да посочи постоянен представител, който може да участва в срещите на всички сесии на Съвета за реструктуриране, включително на пленарната сесия на ЕСЗД и на съвместната пленарна сесия.

И накрая, ЕЦБ приветства факта, че само националните органи за реструктуриране или определените органи са членове на органите за вземане на решения на ЕСЗД. Частни субекти, които управляват национална СГД, няма да участват пряко в пленарната сесия на ЕСЗД. ЕЦБ приветства това ограничение и напомня, че съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 18 от Директива 2014/49/ЕС само (публични) определени органи могат да участват в колегии за реструктуриране. В действителност, тъй като в някои държави членки частните субекти, които управляват СГД, са собственост на банкови асоциации, с предоставянето им на достъп до поверителна информация относно банки, които са техни конкуренти, може да бъдат повдигнати сериозни въпроси за търговската тайна.

2.4. Минимизиране на разходите по ликвидация и контрол върху използването на средствата на ЕСЗД

Що се отнася до процедурата по реструктуриране, където Директива 2014/59/ЕС изрично гласи, че органите за реструктуриране следва да се опитат да минимизират разходите по реструктурирането и да избегнат излишната загуба на стойност, органите, отговорни за ликвидацията, също следва да се стремят да постигнат общата цел да минимизират разходите по ликвидацията, като по този начин гарантират, че загубите за гарантираните депозити, а следователно и за СГД, са минимизирани. За да бъде постигната тази цел, на органите, отговарящи за ликвидацията, следва да им бъде позволено да отделят счетоводния регистър с гарантирани депозити заедно с определени други активи на проблемната кредитна институция и да ги прехвърлят на купувач от частния сектор. Този вид сделка на покупка и поемане може в много случаи да се окаже по-евтина за една СГД, отколкото просто

⁽¹⁾ Вж. член 1, параграф 3 от предложения регламент, с който се изменя член 2 от Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2014 г. за установяването на еднообразни правила и еднообразна процедура за реструктурирането на кредитни институции и някои инвестиционни посредници в рамките на Единния механизъм за реструктуриране и Единния фонд за реструктуриране и за изменение на Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 225, 30.7.2014 г., стр. 1), вж. също член 1, параграф 2, букви а), б) и в) и член 2, параграф 1 от Директива 2014/49/ЕС.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽³⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

изплащането на гарантираните депозити при ликвидация. По подобен начин е необходимо в текста на предложениния регламент да се изясни дали финансовите ресурси на ЕСЗД могат да бъдат използвани за прилагането на алтернативните мерки, понастоящем предвидени в член 11, параграф 6 от Директива 2014/49/ЕС. Тъй като начинът, по който процесът по ликвидация се извършва, ще бъде от основно значение за опазването на средствата на СГД, а следователно и на тези на ЕСЗД, е важно Съветът за реструктуриране да има възможността да упражнява някакъв контрол над националния процес по ликвидация. Така, подобно на Регламент (ЕС) № 806/2014, с който се предвижда Съветът за реструктуриране да поеме реструктурирането от националните органи за реструктуриране, ако се използват средствата на ЕФП, Съветът за реструктуриране следва да има възможност да участва в процедурата по ликвидация, ако има вероятност да бъдат необходими ресурси на ЕСЗД. Така ще се гарантира, че контролът на процедурата по ликвидация е пряко съгласуван с отговорността, произтичаща от защитата на депозитите.

2.5. *Рисково базирани вноски*

ЕЦБ силно подкрепя факта, че с предложениния регламент в банковия съюз се въвежда методология за изчисляване на рисково базирани вноски от етапа на съзастраховането и се възлага на Съвета за реструктуриране да посочва размера на вноските за всяка кредитна институция спрямо всички други участващи кредитни институции. Това е от съществено значение, за да се гарантира, че вноските са разпределени справедливо и ЕСЗД е добре финансирана. Степента на риска е определена в съответствие с методологията, базирана на критериите⁽¹⁾, предвидени в предложениния член 74в. При това определяне трябва да се взема предвид специфичният за институцията риск в сравнение с всички други кредитни институции в банковия съюз. Сравняването на тези рискове в банковия съюз и коригирането на съответните вноски на тази база помагат за създаването на правилните стимули за вземане на бизнес решения и ограничават риска от ефекта „получаване наготово“ и моралния риск. Това е важно, за да се смекчат опасенията, че някои банкови сектори евентуално биха могли да бъдат „субсидирани“ от други банкови сектори.

Важен въпрос, който трябва да се съобрази, ще бъде дали базираният на риска подход за определяне на равнището на вноските би следвало да отразява и вероятността от задействане на застраховането на депозитите за кредитната институция и по-специално вероятността по отношение на нея да започне производство по ликвидация вместо по реструктуриране и ако това е така — в каква степен.

Също така от съображения за правна сигурност в предложениния регламент трябва да се посочи как ще бъдат използвани вноските, които в някои държави членки се събират над равнището на минималното изискване от 0,8 % от гарантираните депозити.

2.6. *Ролята на ЕЦБ при определянето на общия размер на предварителните вноски за всяка участваща СГД*

ЕЦБ приветства факта, че в предложениния регламент се предвижда всяка година за времето на презастраховането и съзастраховането Съветът за реструктуриране да проведе консултация с ЕЦБ и националния компетентен орган преди определянето на общия размер на предварителните вноски за всяка СГД, които той може да претендира от кредитните институции, свързани със съответната СГД. Такива редовни консултации отразяват експертния опит на надзорните органи по отношение на оценката на риска на институциите и позволява на ЕЦБ и на националните компетентни органи да гарантират, че процедурата по изчисляване и събиране на вноските няма да подкопае стабилността на кредитните институции, които правят вноски.

2.7. *Използване на ресурсите*

ЕЦБ приветства факта, че в предложениния регламент се изисква използването на ресурсите не само за изплащания, но също и при реструктуриране на всеки от трите етапа на ЕСЗД. Това е важно, за да се създадат условия за реструктуриране, което за много банки, които са проблемни или има вероятност да станат проблемни, може да е в обществен интерес и така да бъде предпочитаното пред несъстоятелността разрешение. То е и в съответствие с Директива 2014/49/ЕС и Регламент (ЕС) № 806/2014, съгласно които се изисква СГД да отговарят до размера на гарантираните депозити, стига вложителите да продължат да имат достъп до депозитите си и участието във финансирането на реструктурирането да не надвишава загубите, които СГД биха понесли в случай на несъстоятелност.

В предложениния регламент трябва обаче изрично да се посочи дали депозитните салда над 100 000 EUR, които са временно защитени от 3 до 12 месеца в съответствие със законодателството на съответната държава членка съгласно член 6 от Директива 2014/49/ЕС, следва да бъдат гарантирани от ЕСЗД.

⁽¹⁾ Това са: а) равнището на капацитета за поемане на загуби на институцията; б) способността на институцията да изпълнява задълженията си в краткосрочен и дългосрочен план; в) стабилността и разнообразието на източниците на финансиране на институцията и нейните свободни от тежести високоликвидни активи; г) качеството на активите на институцията; д) бизнес моделът и моделът на управление на институцията; е) степента, в която активите на институцията са обременени с тежести.

2.8. Задължение на ЕСЗД към СГД в етапите както на частично, така и на пълно застраховане

С ЕСЗД се създават условия за достъп до допълнителни финансови ресурси за СГД първоначално чрез презастраховане и съзастраховане и постепенно ще се натрупат ресурси за целта във ФЗД. Най-късно до 2024 г. всички вноски, събрани от кредитните институции, свързани със СГД, следва да бъдат директно насочени към ФЗД в ЕСЗД. Съгласно Директива 2014/49/ЕС обаче националните схеми, а не ЕСЗД или ФЗД, продължават да носят цялата отговорност по отношение на искове на вложителите за обезщетение. Поради това на етапа на пълното застраховане в предложениния регламент следва да се предвиди изрично правно задължение за ЕСЗД или ФЗД да посрещне всички финансови нужди, свързани с искове на вложители, следващи събитие съгласно член 41з, параграф 2, за което е постъпило уведомление от националните СГД. ЕЦБ отчита, че такова задължение за ЕСЗД е предвидено в член 41з, параграф 1, който гласи, че „участващата СГД е напълно застрахована от ЕСЗД“. За да бъде ясно обаче, то се нуждае от пояснение в член 41м, параграф 2, за да се гарантира, че предвиденото пропорционално изплащане при няколко едновременни събития, водещи до изплащане, засяга само разпределението на непосредствено наличните финансови средства, т.е. ЕСЗД не е освободена от задължението си към СГД да покрие напълно всичките им разходи след събирането на последващите вноски и/или след като използва алтернативни средства на финансиране. Освен това по-важно е същото правно задължение, макар и ограничено до определен дял, който е съзастрахован, да се прилага и спрямо задълженията на ЕСЗД към СГД във фазата на съзастраховането. Това също така потвърждава нуждата от фискално неутрален публичен предпазен механизъм за ЕСЗД. И накрая, следва да се намали времето, за което Съвета за реструктуриране взема решение по наличните финансови средства съгласно член 41м, параграф 2, тъй като от СГД се очаква да обезщетят вложителите в рамките на седем работни дни⁽¹⁾.

2.9. Изключване от покритието по ЕСЗД

В член 41и е установена процедура за изключване от покритието по ЕСЗД. Съгласно тази процедура Комисията, като действа по собствена инициатива или по искане на Съвета за реструктуриране или участваща държава членка, може да реши, че: а) СГД не е спазила задълженията си съгласно предложениния регламент или членове 4, 6, 7 или 10 от Директива 2014/49/ЕС; или б) СГД, съответният административен орган по смисъла на член 3 от Директива 2014/49/ЕС или всеки друг съответен орган на съответната държава членка е действал във връзка с конкретното искане за предоставяне на покритие по ЕСЗД по начин, който е в противоречие с принципа на лоялно сътрудничество, предвиден в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

ЕЦБ подкрепя факта, че в предложениния регламент се предвиждат гаранции, насочени към това всички СГД да се съобразяват със съответните си задължения по новата рамка в съответствие с националното прилагане на Директива 2014/49/ЕС. Това е важно, за да се предотврати рискът от ефекта „получаване наготово“ и за да се намали моралният риск. С оглед на мащаба на тази санкция и на евентуалните последствия за вложителите обаче изключването на националните СГД следва да бъде обмисляно само когато е пропорционално на извършеното нарушение и е налагано, след като въпросната СГД не е успяла да извърши временните изпълнителни действия в рамките на предварително зададени срокове съгласно процедурите, които ще бъдат създадени съгласно предложениния регламент. Нарушенията, които водят до изключване, следва да бъдат установени по по-прецизен начин, за да се увеличи правната сигурност. Други санкции, включително парични, могат да бъдат обмислени за по-малки нарушения. Нещо повече, когато е взето решение за изключване, трябва да бъде налице надлежен механизъм, за да се осигури във всеки един момент пълното зачитане на водещата цел да се гарантира адекватната защита на всички гарантирани депозити. Това е особено важно на етапа на пълното застраховане, когато всички вноски, събрани от участващите кредитни институции, ще бъдат прехвърлени директно на ЕСЗД, за да се гарантира, че вложителите няма да бъдат в по-лоша ситуация по отношение на защитата на депозитите в сравнение със ситуацията, ако тяхната СГД не беше част от ЕСЗД и всички вноски се натрупваха на национално равнище.

В този контекст могат да бъдат обмислени няколко разрешения. Например вноските в изключената СГД биха могли да бъдат държани във ФЗД, а депозитите, държани към датата, на която СГД е изключена, биха могли да продължат да бъдат покривани от ЕСЗД, като се гарантира, че вложителите имат право на пряк правен иск срещу ЕСЗД. Алтернативно, в предложениния регламент би могло да се предвидят методология и процедура, съгласно които ресурсите, събрани от кредитните институции, свързани с изключената СГД, ще бъдат изплатени на тази СГД при нейното изключване. Във всеки един от тези случаи на размерите, които се възстановят или са налични, за да удовлетворят преките искове, следва да бъде поставен таван, за да бъдат съгласувани с целта на клаузата за изключване. В предложениния регламент следва да бъдат предоставени ясни насоки относно процедурата по възстановяване, включително относно сроковете и методологията за изчисляване на размерите, които се възстановяват. Тази методология

⁽¹⁾ При условията на преходните разпоредби, чието действие обаче се прекратява в началото на етапа по пълно застраховане.

например може да се основава на методологията, прилагана за репатрирането на вноски към СГД съгласно предложението регламент в случай на прекратяване на договореностите за тясно сътрудничество между ЕЦБ и компетентните органи на държавите членки извън еврозоната в рамката на ЕНМ ⁽¹⁾. По същия начин, ако не е избрана опцията за възстановяване, съответният орган следва да може да претендира ресурси от ФЗД, за да допринесе за действията по реструктуриране в съответствие с Директива 2014/59/ЕС ⁽²⁾, когато е взето решение, че кредитна институция е проблемна или има вероятност да стане проблемна.

От съображенията ⁽³⁾ в предложението регламент се предполага, че принципът на лоялното сътрудничество, закрепен в член 4, параграф 3 от ДЕС, се разпростира до всички субекти, организации и органи, участващи в прилагането на предложението регламент. От съображения за правна сигурност обаче може да е целесъобразно да се спомене изрично в член 41и, че този принцип се прилага и спрямо Комисията и Съвета за реструктуриране. Нещо повече, предложението регламент следва да бъде оформен така, че в него да се посочи кога ще се приеме, че условията, при които този принцип се прилага, не са зачетени, за да се гарантират адекватни процедурни гаранции и предвидимост на последствията и за да се предотвратят ненужни рискове за финансовата стабилност.

И накрая, ще бъде полезно и в член 41и да се въведат процедура и срокове, които да се спазват, когато се вземат решения за изключване. В това отношение може да се почерпи вдъхновение от процедурата в член 258 от ДФЕС ⁽⁴⁾. В допълнение, може да бъде необходимо изясняването на отношението между процедурата по изключване, предвидена в член 41и, и процедурата за нарушение по член 258 от ДФЕС. В това отношение се отбелязва, че изключването на СГД без репатриране на вноските на институциите, свързани с тази СГД, ще бъде равнозначно на автоматично нарушение на член 10, параграф 2 ⁽⁵⁾ от Директива 2014/49/ЕС от страна на въпросната СГД. Това е така, защото съгласно предложението член 74в, параграф 4 вноските, които кредитните институции, свързани с определена СГД, правят в ЕСЗД, се смятат към минималното целево равнище, което участващата СГД трябва да постигне в съответствие с Директива 2014/49/ЕС. Нещо повече, не самите СГД са тези, които трябва да се съобразяват с определени изисквания, съдържащи се в членове 4, 6, 7 и 10 от Директива 2014/49/ЕС, а държавите членки или други субекти, например свързаните кредитни институции.

2.10. Възстановяване на ресурсите на ФЗД

Процедурите за възстановяване от ФЗД на ресурсите, предоставени на СГД в случай на събитие, водещо до изплащане, са свързани главно с прогреса на усилията по събиране в националните процедури по несъстоятелност. Времетраенето на такива процедури варира значително сред държавите членки и на моменти може да бъде значително разтегнато. Препоръчително е допълнително прецизиране в член 41р, за да може Съветът за реструктуриране да упражнява определени права във връзка с националните процедури по несъстоятелност, като така се гарантира, че правният интерес на Съвета за реструктуриране се признава от съдилищата. Ефективното упражняване на такива права може също така да изисква разпределяне на значителни ресурси към Съвета за реструктуриране за изпълнението на тази задача.

2.11. Предпазни механизми

Предложението регламент не предвижда фискално неутрален публичен европейски предпазен механизъм за ЕСЗД, в случай че настъпят едно или няколко събития, водещи до изплащане, които надвишават наличните финансови ресурси на ЕСЗД, и последващите вноски или алтернативното финансиране не могат да бъдат използвани достатъчно бързо, за да се гарантира навременното изплащане на вложителите или навременна намеса на ЕСЗД в случай на реструктуриране. Това предполага, че всяко задължение за плащане по отношение на вложителите, което надхвърля ресурсите, предоставени от ЕСЗД, преминава по принцип върху съответната СГД по силата на член 10, параграф 9 от Директива 2014/49/ЕС, която изисква държавите членки да гарантират, че СГД разполагат с подходящи алтернативни механизми за финансиране, които им позволяват да получат краткосрочно финансиране за погасяване на вземанията към тях. Поради това ефективността на цялата система в крайна сметка зависи от доверието в националните предпазни механизми.

ЕЦБ е на мнение, че фискално неутрален общ публичен предпазен механизъм за ЕСЗД най-късно на етапа на пълното застраховане е необходим, за да се гарантира еднакво високо ниво на доверие в защитата на депозитите при всички обстоятелства и за да се отслаби ефективно на национално равнище връзката банка/държава на установяване. В крайна сметка разчитането на национални предпазни механизми обезсмисля целта на предложението регламент да се укрепят банковият съюз, като се намали връзката банка/държава на установяване в отделните държави

⁽¹⁾ Вж. член 1, параграф 5 от предложението регламент, с който се изменя *inter alia* член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 806/2014.

⁽²⁾ Член 109 от Директива 2014/59/ЕС.

⁽³⁾ Вж. по-специално съображение 40 от предложението регламент.

⁽⁴⁾ В член 258 от Договора е установена процедура, която Комисията трябва да следва, ако счита, че дадена държава членка не е изпълнила задължение, произтичащо от Договорите: тя издава мотивирано становище по този въпрос, след като е дала възможност на съответната държава да изложи своите съображения. Ако съответната държава членка не се съобрази с това становище в срока, определен от Комисията, Комисията може да сезира Съда на Европейския съюз.

⁽⁵⁾ Член 10, параграф 2 от Директива 2014/49/ЕС гласи, че до 3 юли 2024 г. наличните финансови средства на СГД трябва да достигнат най-малко целево равнище от 0,8 % от общата сума на гарантираните депозити на членовете им.

членки⁽¹⁾. Със създаването на ЕСЗД значително се засилва банковият съюз, като се предлага чувствително по-висока степен на защита срещу големи локални сътресения благодарение на достъпа на СГД до обединените ресурси на ЕСЗД. В отсъствието на общ предпазен механизъм обаче ЕСЗД няма да успее да елиминира един фактор, който би имал негативно въздействие върху доверието на вложителите вследствие на съмненията им относно надеждността на изцяло национални предпазни механизми. Така фискално неутралният общ публичен предпазен механизъм е важен елемент в осигуряването на доверие в ЕСЗД и следва да бъде поетапно въведен в съответствие с постепенното съвместно използване на защитата на депозитите. Солидният общ предпазен механизъм не само ще даде увереност на вложителите в държавите членки в по-неблагоприятна фискална позиция, но и ще доведе до цялостно по-силна ЕСЗД. Всеки такъв предпазен механизъм за ФЗД трябва да зачита принципа на фискалната неутралност, като гарантира, че всички публични фондове ще бъдат възстановени от финансовия сектор чрез последващи вноски. Използването на Европейския механизъм за стабилност изглежда възможен вариант за създаването на фискално неутрален общ публичен предпазен механизъм.

2.12. Автоматичен достъп за държавите членки, които се присъединяват към ЕНМ

Съображение 14 от предложениния регламент изглежда предвижда автоматичен достъп до ЕСЗД за всички СГД, които са официално признати в държава членка, която се присъединява към ЕНМ. Въпреки че определено следва да съществува задължение за едновременно присъединяване към всички стълбове на банковия съюз, следва да бъдат предприети преходни мерки, за да се гарантира гладкото въвеждане на всяка СГД, която се присъединява на по-късна дата. Това ще гарантира, че всяко такова присъединяване няма да натовари ненужно механизмите за финансиране на ЕСЗД. Например ако държава членка се присъедини на по-късния етап на съзастраховането или по време на етапа на пълното застраховане, може да бъде необходимо да се извърши прехвърляне от СГД към ЕСЗД на средствата, събрани от СГД от момента на влизане в сила на предложениния регламент (или на предварително определена част от такива фондове) в съответствие с точния план за финансиране, предвиден в член 41й.

2.13. Обмен на информация

В предложениния регламент се отчита важността на ефикасния обмен на информация между органите, участващи в гарантирането на гладкото функциониране на ЕСЗД, т.е. Съвета за реструктуриране, определените органи, компетентните органи, включително ЕЦБ, и органите за реструктуриране, като се насърчава сключването, където е необходимо, на меморандуми за разбирателство⁽²⁾. С оглед на важността на този въпрос и с цел да се предотвратят потенциални пречки пред такъв обмен на информация, изглежда необходимо да се измени член 34 от Регламент (ЕС) № 806/2014, за да се включат изрично СГД и определените органи сред организациите и органите, които имат право да обменят информация и да сключват меморандуми за разбирателство в съответствие с този член. Това може да се постигне чрез включване на нова разпоредба в предложениния регламент.

2.14. Технически забележки и предложения за изменения

Когато ЕЦБ отправя препоръки за изменения на предложениния регламент, конкретните предложения с обяснителен текст към тях се представят в технически работен документ. Това също така включва и предложената от ЕЦБ редакция за изменение на Директива 2014/49/ЕС. Техническият работен документ е достъпен на английски език на уебсайта на ЕЦБ.

Съставено във Франкфурт на Майн на 20 април 2016 година.

Председател на ЕЦБ

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Вж. съображение 17 от предложениния регламент.

⁽²⁾ Вж. съображение 39 от предложениния регламент.